

1898-1993

ЛИСТ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ "ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ" – ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ
ГОДИНА III * БРОЈ 5 * ДЕЦЕМБАР 1997. * ПРИМЕРАК 2 ДИНАРА

ДОБРОДОШЛИЦА

Остави спрејну сад у њлићаку
Јер добар већар већ љуни једра
Школа је лука из које крећеш
Блисћавог ока, образа ведра

Због шебе љу је ѡприсјела лађа
Дечји савез она се зове
Разуме жељу, разуме иђру
Твоју слободу и часћ и снове

Небо је мирно ко дечје лице
Ко благослов је ључина мека
Исплови, чујеш како ље ѡраже
Цео свећ љвоју лейошу чека!

Генерација 1997/98.

Весна Алексић

Десанкини вртови

Школске 1995/96. родила се идеја о зближавању школа које носе име Десанке Максимовић, највеће српске песникиње 20. века. Искра укресана у нашој школи, данас је буктиња која жреје и просвећљава око 12.000 ученика и преко 1.500 наставника у 20 основних школа, колико, ево, у овом тренутку, у Србији носи име Десанкине школе из Бранковине.

Ова заједничка књига

Десанкиних школа, сачињена из четири целине (Вечно жива божиња поезије, Десанкини вртови, Завичајна знамења, Да си са нама овога маја), уобличена у школској 1996/97. години, у предвечерје стоогодишњице рођења велике Песникиње, израз је гужног поштовања према њој, сведочанство племенићих побуда из којих је настала и подстирак за нова прећнућа.

Миласје Тривани - Милета Мијалковић

ДЕСАНКИНИ
ВРТОВИ

Десанка

ЖЕЛИМО ВАМ СРЕЋНУ НОВУ 1998. ГОДИНУ
И ЧЕСТИТАМО БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ

ОСНОВНА ШКОЛА "ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ" ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

Одлуком Скупштине општине Горњи Милановац, број 1-06-12, од 22. XI 1991. године, основана је Четврта основна школа. Ова најмлађа школа у граду настала је деобом Основне школе "Момчило Настасијевић", чији је скучен и неуслован простор у почетку користила за рад. Од 15. маја 1993. године Школа носи име песникиње Десанке Максимовић.

У модерну зграду (осам учионица) Школа је усељена 3. маја 1995, док је физкултурна сала предата на употребу 3. децембра 1995. године. У току је трећа фаза изградње (осам учионица и сала за опште намене).

Подручје Школе обухвата северни део града (од улица: Радича Поступовића, Јованке Радаковић и Кнеза Александра Карађорђевића од броја 153) и насељена места: Велереч, Неваде, Сврачковци, Мајдан, Мутањ, Горња Врбава, Доња Врбава, Доња Црнућа, Бело Поље, Липовац, Прњавор, Враћевшница и Горња Црнућа.

У складу са одредбама Правилника о мерилима за утврђивање цене услуга у основној школи (Сл. гласник РС, бр. 42/93), Школа се сврстава у тип школе са 24 одељења, јер у свом саставу има 19 физички издвојених одељења на удаљености 5-25 км од матичне школе.

Школске 1997/98. године наставу похађа 901 ученик у 40 одељења и то:

- у матичној школи у Г. Милановцу 624 (21 одељење)
- у осморазредној школи у Враћевшници 171 (10 одељења)
- у четвороразредној школи у Г. Црнући 7 (неподељена школа)
- у четвороразредној школи у Белом Пољу 7 (неподељена школа)
- у четвороразредној школи у Д. Врбави 33 (2 комбинована одељења)
- у четвороразредној школи у Г. Врбави 7 (неподељена школа)
- у четвороразредној школи у Сврачковцима 26 (2 комбинована одељења)
- у четвороразредној школи у Мајдану 20 (2 комбинована одељења)
- у четвороразредној школи у Мутњу 6 (неподељена школа)

Школа запошљава 74 радника, од тога 51 у настави. (Број припадајућих радника по Нормативу је 77,00)

Први број школског листа, симболично названог "Врт детињства", изашао је 16. маја 1996. године поводом обележавања петогодишњице постојања и прве годишњице рада Школе у новоизграђеном објекту.

ЗАВИЧАЈНА ЗНАМЕЊА

СПОМЕН-КОМПЛЕКС У ТАКОВУ

Историјско Таково (15 км западно од Горње Милановца) пошло је у наше време место за ходочашће. Ту су се на Цвети, 11. априла 1815. године, под легендарним Таковским ѓрмом народни прваци договорили да се дигну на усшанак против Турака. Био је то наставак српске револуције, назван Дружим усшанком, који ће донети жељену слободу и васкрснути српску државу.

Спомен-комплекс у Такову чине: Таковски ѓрм, Споменик Таковском усшанку, Скупина "Таковски усшанак" и Музеј Дружо српског усшанка. У непосредној близини Комплекса су још и Таковска црква брвнара и Савинац са ѓрбном црквом Обреновића и Вукомановића и изворима минералне воде.

Таковски ѓрм. - Горостас под којим су се 1815. године окупили народни прваци срушио се 1901. године. Био је дуг 23 метра, а дебло је имало пречник од 360 центиметара. Кнез Михаило је, дошавши на власт, откупио земљиште око грма и 17 метара даље од њега загадио нови грм. Овај се после 130 година осушио. На Цвети, 22. априла 1995. године, на величанственој прослави 180-годишњице Другог српског устанка, у Таковском пољу засађен је млади храст, симбол за 21. век. Засадио га је Драган Томић, председник Народне скупштине Републике Србије. Говорећи том приликом на величанственом народном збору у Кнежевим ливадама (како народ зове то место у Таковском пољу), Дражмир Марушић, председник СО Горњи Милановац, рекао је да ће млади грм, наследник претходна два, бити светиња и симбол слободарског духа и стварања модерне Србије.

Споменик Таковском усшанку. - Поред историјског грма, народ округа Рудничког подигао је 1887. године споменик на коме су урезани стихови:

*"Овај ѓрм ће време да осуши,
и камени сѝуб ће га поруши,
а Србија вечито сѝајаће,
и Милоша име сѝомињаће."*

Камен за споменик извађен је у драгачевском селу Марковица, а обрадио га је предузимач Михаило Чебинац из Краљева. А крај храста засађеног 1995. године постављена је плоча са стиховима Милована Витезовића:

*"Ту је нова Србија сѝворена
у народу храстѝових корена.
Све љубећи слободу и част
ѝоново сто ѝосадили храстѝ.
Да и даље широм наших сѝрана,
над Србијом слобода се ѓрана.
Да сачува заветѝи нам ѓлас:
'Ево мене, а еѝо и вас'..."*

Скупина "Таковски усшанак". - Ова монументална композиција у Кнежевим ливадама, у непосредној близини Таковског грма, посвећена је Другом српском устанку, његовом вођи Милошу Обреновићу и архимандриту Мелентију Павловићу. Дело је вајара Петра Убавкића.

Црква брвнара у Такову. - Једна је од нај-

старијих грађевина ове врсте у Србији. Подигнута је око 1795. године на месту старе из 1724. године (у време када су овим крајевима владали Аустријанци). После историјског договора народних првака под Таковским грмом, кнез Милош је испред ње окупљеном народу одржао познати говор и огласио устанак:

*"Слушајте браћо!
Чујте свеколики Срби!
Чуј велико и мало, мушко
и женско који сѝе ѓод
дошли ево овде данас. А
ѝко није данас овде, онај
свако од вас да чује и
ѝо чује, и да свако добро
разумије и уѝамѝи оно
ѝто ћу свима сада за
вазда прѝзбориѝи. Ако
сѝе ради мене имаѝи с
вама и прѝд вама од
сада за сваѓда у
оѝѝему ѝослу
и руководца за народ и
завичај, и ако сѝе ради
да сви наши ѝруги буду
наѝредни, а ви сад сви из
једног ѓрла прѝд овим
божѝим домом ѝо изре-
циѝе и прѝд свеѝим
оѝтаром свеѝи завѝеѝ
учиниѝе, да ви на ваше
душе прѝмиѝе све оно
ѝто би од овог прѝ-
дузетѝног ѝосла моѓло*

Скупина "Таковски усшанак"

*изаћи несреће и ѝосѝрадања, ѝак и ѝо да
мени сад овде обећаѝе и одмах да ми даѝе
ѝуну властѝ и слободну вољу да ја моѓу зайѝв-
једати сваком вам и да моѓу наказаѝи (казни-
ѝи) сваког који ме ѓод не би ѝѝо хѝео
ѝослушаѝи или који би ѝѝо укварио."*

Музеј Дружо српског усшанка. - Смештен је у школској згради која је задужбина краља Александра I (последњи Обреновић, 1889-1903). Зграда је адаптирана и предата на употребу као музеј 23. априла 1994. године.

Стална поставка Други српски устанак (незваничан назив "Српска револуција") историјског је типа. Обухвата период 1804-1839. године. Кроз поставку је дат преглед догађаја у Србији од Првог устанка до стварања кнежевине Србије. Један сегмент поставке посвећен је развоју школства, а одвојено су представљени најближи сарадници Милоша Обреновића, као и чланови његове најугледније породице. Поставку чине оригинална документа, копије докумената, репродукције, оригиналне уметничке слике... Музеј Другог српског устанка најважнији је сегмент Музеја Рудничко-таковског краја.

Миловоје Трнавац, насѝавник

✿ У сусрет стогодишњици рођења највеће српске песникиње 20. века

ОСНОВАНА ЗАЈЕДНИЦА ДЕСАНКИНИХ ШКОЛА

Пошџисници Сџпоразума о оснивању Заједнице Десанкиних школа исџпрег ОШ „Десанка Максимовић” из Београда

У предвечерје стогодишњице рођења највеће српске песникиње 20. века основана је Заједница основних школа „Десанка Максимовић”. Споразум о томе потписали су (3. октобра ове године у Београду) представници четрнаест Десанкиних школа из Србије (*Бачка Паланка, Београд-Звездара, Горњџ Мџлановац, Грделица, Зајечар, Заскок код Урошевца, Земун, Косовска Каменица, Косовска Миџровица, Љубижда код Призрена, Нови Пазар, Пожаревац, Прибој на Лџму и Фуџоџ*). Очекује се да ће Заједници приступити и још пет школа које носе Десанкино име (*Лабљане код Новоџ Брда, Каџун код Алексинца, Пришџтина, Дрваре код Вучџерна, Поношевац код Баковице*). Заједници могу приступити и друге школе које у међувремену добију Десанкино име, као и Десанкине школе из других српских земаља.

Споразумом су предвиђени и оквирни садржаји који су у функцији неговања успомене на велику песникињу и развијања поштовања према њеном стваралаштву. С тим у вези сваке године

одржаваће се сусрети у једном од места у коме се налазе школе које носе име Десанке Максимовић. Програм годишњих сусрета садржаваће културно-забавни, манифестациони и радни део, док ће се током читаве године размењивати информативни, литерарни и ликовни радови ученика и објављивати у школским листовима.

Иницирано је, такође, да се ради на утврђивању заједничке химне, постављању истоветних спомен-обележја и размени екскурзија, а Радиотелевизији Србије предложено је да организује квиз-такмичење основца у познавању песникињиног живота и дела.

Иницијатива за повезивање на оваквој основи потекла је од школе из *Горњег Мџлановца*, која је претходно успела да окупи петнаест Десанкиних школа око пројекта за објављивање заједничке књиге, која је под називом *„Десанкини врџови”* изашла из штампе у јуну 1997. године.

Мџливоје Трнавац

✿ Прво међушколско такмичење литерараца ОШ „Десанка Максимовић”

ДА СИ СА НАМА ОВОГА МАЈА

Негујући успомену на Десанку Максимовић, асоцијација школа које носе име највеће српске песникиње 20. века, организовала је у школској 1996/97. години међушколско такмичење литерараца у две категорије: за најбољу обраду теме *„Да си са нама овога маја”* и за најбољи литерарни рад у стиху или прози на слободне теме. Учетвовали су ученици из четрнаест школа (*Бачка Паланка, Београд - Звездара, Горњџ Мџлановац, Заскок код Урошевца, Земун, Косовска Каменица, Косовска Миџровица, Лабљане код Новоџ Брда, Љубижда код Призрена, Нови Пазар, Пожаревац, Прибој, Приштина и Футог*).

Стручни активни наставника српског језика тих школа вредновали су све радове (осим радова из своје школе), рангирајући најбоље оценама од шест до десет. Сабирањем оцена свих актива добијени су победници, а у обе конкуренције додељене су по једна прва, две друге и три треће награде.

Прву награду за најбоље обрађену тему о

Десанки Максимовић добила је *Снежана Михајловић (VIII, Горњџ Мџлановац)*. Две друге припале су *Јовани Беаџовић (VIII, Земун)* и *Ивани Весковић (VIII, Г. Мџлановац)*.

Лана Тогоровић (VII, Прибој), Ивана Милошевић (VII, Пожаревац) и Милица Вукојичић (Прибој) - добитнице су треће награде.

У другој конкуренцији (слободне теме) награђени су: *Марјан Пилиповић (VIII, Бачка Паланка); Бранислава Гемовић (VIII, Земун), Марија Јечменица (Прибој), Бојан Трнинић (VIII, Фуџоџ), Маја Будимир (Бачка Паланка) и Александра Кереџи (VIII, Фуџоџ)*.

Награде за победнике обезбедиле су матичне школе. Дечје новине из Горњег Мџлановца и предузеће „ЈЕЛ-МИЛ” из Чачка, које је и штампало заједничку књигу основних школа *„Десанка Максимовић”* под називом *„Десанкини врџови”*.

Мџливоје Трнавац

СУСРЕТИ У ДЕСАНКИНИМ ВРџОВИМА

✿ Горњџ Мџлановац (25. XII 1996. и 12. II 1997)
ДОГОВОР О ОБЈАВЉИВАЊУ
ЗАЈЕДНИЧКЕ КЊИГЕ

На првом састанку (25. XII 1996) представници школа из Београда (*Биљана Голубовић*) и Косовске Каменице (*Сџанојко Јовановић*) и школе домаћина (*Мџлиџа Миџаловић* и *Мџливоје Трнавац*) редуковали Иницијални пројекат и формулисали закључке у вези са даљим активностима за објављивање заједничке књиге основних школа *„Десанка Максимовић”*.

Другом састанку (12. II 1997) присуствовали представници девет школа (*Бачка Паланка, Фуџоџ, Београд, Земун, Пожаревац, Горњџ Мџлановац, Нови Пазар, Косовска Каменица, Лабљане*). На састанку утврђен садржај заједничке књиге и обавезе које у вези са припремом материјала и обезбеђивањем новчаних средстава треба да испуне поједине школе.

Школи из Горњег Мџлановца поверено да буде извршни издавач заједничке књиге која ће се симболично звати Десанкини врџови.

✿ Пожаревац (25. VI 1997)

ПРОМОЦИЈА ЗАЈЕДНИЧКЕ КЊИГЕ

Школа из Пожаревца била достојан домаћин прве промоције заједничке књиге. Присуствовали представници девет школа (*Пожаревац, Горњџ Мџлановац, Београд, Земун, Фуџоџ, Косовска Каменица, Лабљане, Љубижда и Грделица*). Хор и рецитаторска секција школе домаћина приредили веома успео програм.

У радном делу састанка проглашени најбољи ученички литерарни радови и одлучено о награђивању њихових аутора. Договорено да домаћин друге промоције буде Школа из Београда. Предложено да се Мџливоје Трнавац (Горњџ Мџлановац) као носилац посла на уређивању и објављивању књиге награди.

✿ Београд (3. X 1997)

ОСНОВАНА ЗАЈЕДНИЦА
ДЕСАНКИНИХ ШКОЛА

Радном договору у Десанкином врту на Звездари присуствовали представници четрнаест школа (*Бачка Паланка, Београд, Земун, Зајечар, Пожаревац, Горњџ Мџлановац, Прибој на Лџму, Нови Пазар, Косовска Миџровица, Косовска Каменица, Љубижда, Заскок, Грделица*). Усвојен споразум о оснивању заједнице основних школа *„Десанка Максимовић”* и договорено да се сарађује и размена искустава интензивирају (ђачке екскурзије, размена школских листова, заједнички литерарни и ликовни конкурси, квиз-такмичења, свечана песма, спомен-обележја).

Промоције књиге Десанкини врџови у организацији Школе из Београда одржана у Римској дворани Библиотеке града Београда. Поред представника школа присуствовали књижевници *Мома Димић, Слободан Сџанишић, Милош Јевџић, Милеса Илић* и композитор *Жарко Пеџровић*. У програму учествовао хор *Школе из Пожаревца*, као и награђени литерарци *Снежана Михајловић* и *Ивана Весковић* (Горњџ Мџлановац) и *Марјан Пилиповић* (Бачка Паланка).

✿ Фуџоџ (13. XII 1997)

ОТКРИВЕНА СПОМЕН-БИСТА
ДЕСАНКЕ МАКСИМОВИЋ

У присуству представника десет школа (*Бачка Паланка, Футог, Београд, Земун, Пожаревац, Горњџ Мџлановац, Зајечар, Косовска Миџровица, Катун, Грделица*), *Даница Вукићевић*, помоћник министра за основно образовање, открила је у двористишту школе из Футога спомен-бисту Десанке Максимовић, дело *Јована Салгајовића*, академског вајара. Том приликом изразила је очекивања Министарства *„да ова сусретања буду успешна, богата разменом искустава, оплемењена новим пријатељствима ученика и наставника”* и жељу да наставници воде децу у будућност, *„учећи их да цене прошлост”*.

У радном делу састанка разговарано о заједничкој свечаној песми (постоје два текста и два нотна записа), о изради и постављању одговарајућих спомен-обележја, о спровођењу литерарног и ликовног конкурса за ученике и о објављивању заједничког зборника одабраних ученичких радова са ових конкурса.

Мџливоје Трнавац

Из активностџ Заједнице основних школа
„Десанка Максимовић”

КОНКУРС ЗА ЛИТЕРАРЦЕ И ЛИКОВЊАКЕ

Стогодишњицу рођења највеће српске песникиње 20. века заједница школа које носе њено име обележиће заједничким зборником ученичких литерарних и ликовних радова.

Редовни годишњи литерарни и ликовни конкурси Заједнице основних школа „Десанка Максимовић” само су један од видова неговања усложне на велику српску песникињу и подстицај младим школарцима да проучавају њен живот и дело. Овај трајни задатак представници Десанкиних школа утврдили су на састанку у Пожаревцу (25. јуна ове године) приликом представљања заједничке књиге симболично назване Десанкини вртови, када су проглашени и победници првог међушколског такмичења литерараца, које је спонтано организовала Школа из Горњег Милановца.

Организацију другог међушколског такмичења литерараца Заједница је поверила Школи из Земунa, док ће први конкурс за ликовњаке спровести Школа из Пожаревца.

Желећи да подстакне ученике да о вредности-ма песничког дела Десанке Максимовић синтетички расуђују, те да развијају осећај за лепо и исказују своја мисаона искуства и животне преокупације - Актив наставника српског језика земунске Школе понудио је три тематска подручја, а у оквиру њих више наслова:

Уметнички значај и вредност Десанке Максимовић (Људи оглазе - дела остварају, Песници живе целим животом, Слави светлости у дубине људског срца - то је дозив уметника (Р. Суман), Остварићу вам речи стихом оковане, Ко воли људе његов је цео свет);

Поршрећ књижевног дела Десанке Максимовић (Слово о љубави, Десанкине речи су проране ко јабуке бранице, Завичај у Десанкиним песмама, Лик Десанкине поезије, После Десанкиних стихова оствара као да сџ се росом умилу, Песнички сусрети са Природом, Хуманост и родољубље Десанке Максимовић у песми Крвава бајка);

Књижевна зраћа - наша духовна баштина (Руке су ми мирисне као да сам брала смљеге, Лирска песма за мене исљевана, Горакне мисао као лист јоргована, Над стиховима Десанке Максимовић, Трајим домиловање, Дражи - пршао је крај пророра вишез зелени: до вршћу су оствале нечије зелене остоје, Песма сама ниче).

Одабране радове достављати до 1. фебруара 1998. на адресу Школе из Земунa (Војвођанска број 1, Шел. 011/613-553).

Ликовне радове треба да чине портрети песникиње и илустрације њених дела. Школа из Пожаревца (Шелсџе личке бб, Шел/факс 012/211-718) промаће их до 1. марта 1998. године.

На састанку у Футору (13. XII 1997) договорено је да се стогодишњица рођења наше највеће песникиње 20. века, чије име носи већ 20 школа из Србије, обележи зборником ученичких литерарних и ликовних радова, који ће бити промовисан 16. маја 1998. у Грделици, у школи која ће на тај начин обележити и свој јубилеј - 120 година постојања.

Миливоје Трнавац

ВЕСТИ ИЗ ДЕСАНКИНИХ ВРТОВА

Косовска Митровица МЕДАЉЕ ЗА УСПЕХ НА РЕПУБЛИЧКОЈ СМОТРИ НАУЧНО-ТЕХНИЧКОГ СТВАРАЛАШТВА

Ученици Основне школе „Десанка Максимовић” из Косовске Митровице учествовали су на такмичењу из научно-техничког стваралаштва.

На општинском, регионалном и покраинском такмичењу освојили су I место, а на републичкој

смотри од 21. до 25. маја 1997. године у Ужицу **Санџра Рагончић** освојила је II место и сребрну медаљу из области ласерске техника, а **Раџмила Косџић** III место и бронзану медаљу из области енергетике.

Никола Пачариз, проф.

Београд

ДОМАЋИН ТРЕЋЕГ СУСРЕТА

Основна школа „Десанка Максимовић” из Београда била је 3. октобра домаћин свим школама из Србије које носе име највеће српске песникиње 20. века. Том приликом промовисали смо, у Градској библиотеци Београда, заједничку књигу „Десанкини вртови”.

Представници свих Десанкиних школа су се договорили да созаниче своје пријатељство, те смо сада сви чланови Заједнице школа „Десанка Максимовић”. То значи да ћемо се често виђати, заједно много радити и у томе уживати. Задовољни смо што смо учесници и сведоци ових догађаја.

Новинарска секција

Пожаревац

МЕЂУНАРОДНИ ПРОЈЕКАТ ЗДРАВА ШКОЛА

Основна школа „Десанка Максимовић” из Пожаревца је прва школа у Браничевском округу која је укључена у међународни пројекат здрава школа. Програмски је предвиђено укључење ученика, наставника и родитеља на очувању и уређењу животне средине, чувању здравља и превентивном лечењу. Посебно место заузима развијање хигијенских навика, правилна исхрана, спортска активност, борба против злоупотребе дувана, алкохола и наркотика као и развијање и неговање добрих међуљудских односа.

У реализацији Програма помоћ ће пружити Министарство здравља и Министарство екологије Републике Србије, као и Медицински факултет из Београда.

ДВА ВИСОКА ПРИЗНАЊА

Ове године наша школа је добила „Зелени храст”, највише признање еколошког друштва Пожаревац за најуређенију школску средину. Друго признање стигло је у новембру од Културно-просветне заједнице Србије. То је Повеља културе, високо признање за развијање културе и јавне делатности школе.

Дуња Мишић, VII-2

Зајечар

ШАМПИОНИ У АМСТЕРДАМУ

Ученици шестог разреда ОШ „Десанка Максимовић” из Зајечара постигли су изванредне резултате у такмичењу „Шта знаш о саобраћају.”

Наиме, **Иван Тодоровић** и **Јелена Јанковић** су ове године освојили прва места на свим такмичењима из саобраћаја, од општинског до савезног и пласирали се за међународно такмичење, које је крајем септембра одржано у Амстердаму (Холандија).

Од 19 држава Европе, репрезентација Југославије, коју су чинили они и још четири члана, освојила је осмо место.

Без обзира на то што више не могу да учествују у даљим такмичењима, **Иван** и **Јелена** су задовољни својим успехом на Европском првенству.

Милена Ђекић, VI-1

Косовска Каменица

СТОМАТОЛОШКА ОРДИНАЦИЈА

Поводом 53. годишњице ослобођења Косовске Каменице и околине од фашизма, 16.11.1997. године у Школи је свечано пуштена у рад стоматолошка ординација, дар Министарства здравља Републике Србије.

СВЕЧАНА ПЕСМА - ДВОГЛАСНО

Љубица Јевшић, наставник музичке културе, прерадила је свечану песму Школе из Горњег

Милановца тако да се она овде пева двогласно и заиста веома лепо звучи.

Б.М.

Прибој на Лиму

ДЕЦА СВОМЕ ГРАДУ

У организацији Секције за друштвени положај жена општине Прибој, у хотелу „Лим”, организована је изложба литерарних и ликовних радова ученика основних школа поводом Дана ослобођења Прибоја.

За најбољи литерарни рад проглашена је песма „ВОЉЕНИ ГРАД **Милице Вукојичић**, ученице VIII разреда ОШ „Десанка Максимовић”. Ученица је добила десет дана летовања у одмаралишту у Сутомору. У конкуренцији ликовних радова четири ученика добили су по 150,00 динара: **Лана Тодоровић**, **Небојша Продановић**, **Марија Грозданић** и **Елведин Јусуфковић**, сви ученици ОШ „Д.Максимовић”.

МУЗИКОДРОМ

Већ традиционално, сваке године у Школи „Десанка Максимовић” организује се забавно-музичка приредба МУЗИКОДРОМ у сарадњи са Домом културе „Пиво Караматијевић”. Приредба је забавно-музичког али и такмичарског карактера. Ученици VII и VIII разреда надмећу се у игрању, певању, имитацијама, познавању музике, књижевности и географије. За победнике обезбеђене су скромне награде.

„ГРАФИТИ” - ГЛАСИЛО ОСНОВАЦА

У Прибоју излази лист „Графити”, заједнички лист ученика прибојских основних школа: „Вук Караџић”, „Бранко Радичевић”, „Десанка Максимовић”, „9. мај” - Саставци, „Никола Тесла” - Бања и „Радоман Пајовић” - Кратово. До сада су изашла три броја а у припреми је четврти.

Лист уређују ученици и наставници српског језика и ликовне културе.

Главни и одговорни уредник је **Ђорђе Савић**, наставник српског језика ОШ „Десанка Максимовић”.

ЦВЕЋАРСКА СЕКЦИЈА

Зидове и холове ОШ „Десанка Максимовић” красе ликовни и литерарни радови, а у ходницима и кабинетима пуно је цвећа и зеленила. За леп изглед школе потрудили су се чланови ликовне секције, а посебно чланови цвећарске секције, коју успешно води наставница ликовне културе **Вера Пајић**.

Грделица

▲ У току су радови на адаптацији и санацији школе. Завршено је фарбање прозора и врата, а ускоро ће се завршити и радови на фасади школе.

▲ Примљено шест нових наставника: три наставника разредне наставе и три професора (српског језика, математике и биологије).

▲ Опремљена учионица за рачунарство и информатику.

▲ Набављен нови намештај за три учионице.

Вишења - Миленко Јевшић, VIII, Г.Милановац

Вињеша - Миленко Јеѝић, VIII

ЛЕТОПИС '96/97

25. јун 1997.

Промоција књиѝе "Десанкини врѝови". - Заједничка књиѝа основних школа "Десанка Максимовић", симболично названа "Десанкини врѝови", промовисана у Пожаревцу. Истовремено саопштени резултати првог међушколског надметања литерараца. За успешну обраду теме "Да си са нама овога маја" награђене две ученице наше школе: *Снежана Михајловић* (VIII-2) добила прву награду, док је *Ивани Весковић* (VIII-2) припала једна од две равноправне друге награде.

28. јун 1997.

Школска свечаност. - Поводом завршетка другог полугодишта одржана традиционална Видовданска свечаност. Пригодан уметнички програм (емитован преко разгласне станице) извели чланови драмско-рецитаторске секције и хора. Извештај о раду и постигнутим резултатима (такође емитован преко разгласа) поднео *Милеша Мијаиловић*, директор, а потом одржана одељењски састанци.

Четврти број школског листа. - Уважавајући велико интересовање ученика читалаца, литерарно-новинарска секција уложила посебан напор, а Школа обезбедила средства да се, поводом завршетка другог полугодишта, појави четврти број листа "Врт детињства".

2. јул 1997.

Излећ у бању Врујци и Сѝруѝаник. - Наставно и друго особље Школе извело једнодневни излет до бање Врујци и села Струганик, у коме је посећена родна кућа војводе Живојина Мишића.

3. јул 1997.

Прећлед школских објекта. - Комисија СО са *Данком Боровњак* на челу и *Милешом Мијаиловићем*, директором Школе, обишла школске објекте са циљем сагледавања стања у коме се налазе и сачињавања програма за евентуалне интервенције.

19-23. август 1997.

Припремна настава. - За ученике упућене на полагање поправних испита организована припремна настава.

23-26. август 1997.

Поправни испиѝи. - Ученици VIII разреда полагаали поправне испите 23. и 25. августа. За ученике V - VII разреда полагање поправног испита организовано 25. и 26. августа.

ЛЕТОПИС '97/98

3. октобар 1997.

"Десанкини врѝови" промовисани у Београду. - Заједничка књиѝа основних школа "Десанка Максимовић", коју су приредили *Миливоје Трнавац* и *Милеша Мијаиловић*, промовисана у Римској дворани Библиотеке града Београда. Домаћин промоције била Школа из Београда (Звездара). У програму учествовали књижевници *Мома Димић*, *Слободан Сѝанишић*, *Милош Јеѝић* (Београд) и *Милеша Илић* (Горњи Милановац), композитор *Жарко Пећировић* и хор Школе из Пожаревца.

7. октобар 1997.

Јесењи школски крос. - Одржан на стадиону ФК "Таково". Кроз циљ прошло 247 учесника V - VIII разреда сврстаних у четири категорије. Од 68 пионирки V и VI разреда најбрже су биле *Јована Барѝошић* (VI-2), *Ирена Крушковић* (VI-2) и *Јелена Вујанац* (V-3). У категорији пионира истог узраста (92 учесника) триумфовали *Марко Павићевић*, *Милош Томашевић* и *Иван Даниловић* (V-1). У конкуренцији пионирки VII и VIII разреда (50) прве су кроз циљ прошле *Ана Милосављевић* (VIII-1), *Кашарина Живковић* и *Марина Луковић* (VIII-2), док су од 37 пионира овог узраста на победничко постоље стали *Стефан Нешковић* (VIII-1), *Саво Ковачевић* (VIII-1) и *Бојан Томовић* (VIII-2).

10. октобар 1997.

Свечаност у част ѝрвака. - У сали ОШ "М. Настасијевић" одржана свечаност поводом пријема првака у Дечји савез, којима су тим поводом уручени беѝеви Дечјег савеза и дипломе добродошлице са песмом Весне Алексић.

17. октобар 1997.

Друшћвено корисћан рад. - За школску библиотеку прикупљено преко 600 књиѝа. Истакла се одељења: VII-2 (67 књиѝа), VI-1 (62) и VIII-2 (59). У сакупљању старе хартије посебно се истакла одељења VI-2 (1216 кг) VII-1 (400) и II-1 (340). *Слободанка Шѝрбац, VII-1*

18. октобар 1997.

Оѝићтински крос. - *Нада Недељковић* (IV-2) и *Марко Павићевић* (V-1) у својим категоријама освојили прво, односно треће место, и стекли право учешћа на кросу дневног листа Политика.

6-9. новембар 1997.

Усѝех Раѝмила Прокића на РСИ '97. - На другим сусретима просветних радника Србије, у организацији Већа Савеза синдиката општине Аранђеловац, професор Раѝмил Прокић освојио друго место и сребрну медаљу у пливању.

11. новембар 1997.

Школска заједница ученика. - Представници одељењских заједница IV - VIII разреда изабрали *Милућина Лазића* (VIII-1) за председника Школске заједнице ученика и утврдили оквирни план рада (унапређивање васпитно-образовног рада, расподела средстава остварених производним и другим друшћвено корисним радом, односи ученика и наставника, оцењивање). За рад са Школском заједницом ученика Наставничко веће задужило *Владимира Милосављевића* (ментор), *Верку Вуковић* и *Слободана Гаѝића*.

12-14. новембар 1997.

Сѝстематски Прећлед. - Радници Дома здравља прећледали ученике I, III, V и VII разреда (телесна тежина и висина, хигијена, ухрањеност и опште здравствено стање).

17-18. новембар 1997.

Прећлед зуба. - Обављен у оквиру редовних годишњих активности Дома здравља на превенцији и лечењу зуба школске популације.

Филмска ѝредсћва. - Ученици наше школе присуствовали (18. новембар, сала Културног центра) пројекцији филма "Џице које не волеће", режисера Петра Лаловића.

Немања Живковић, V-3

6. децембар 1997.

Насћуј на ДЕН-раѝију. - У једночасовној емисији ДЕН-раѝија "Моја школа - мој завичај" учествовали чланови литерарно-новинарске, историјске, географске, драмско-рецитаторске, еколошке секције, као и школски хор.

Ивана Ломић, V-3

16. децембар 1997.

Признања за нећовање слободарских Шраѝиција. - На литерарном конкурс у ОО СУБНОР-а, посвећеном 15. октобру 1941. године, дану када су Немци спалили Горњи Милановац - *Бојана Пискулић* (VII-2) добила трећу награду у новчаном износу од 200 динара. Вредним књиѝама награђени су: *Снежана Јелић* (VII-1), *Слободанка Шѝрбац* (VII-1), *Јована Миловановић* (VII-1), *Владимир Ликић* (VII-1), *Биљана Спалевић* (VII-1), *Бојана Пећировић* (VII-2), *Александар Сѝојановић* (VII-2) и *Јасмина Мићовић* (VII-2). Сви они и још девет учесника (из VII-1: *Неда Цвећковић*, *Јована Машић*, *Бојан Јовановић*, *Милош Зорић*, *Павле Ђоловић*, *Драѓана Чараѝић*; из VII-2: *Синиша Ђорђевић*, *Милена Поњавић* и *Тања Глишовић*) биће један дан гости РО СУБНОР-а и том приликом посетити више културно-историјских споменика нашег главног града. На свечаности одржаној поводом саопштавања резултата и уручивања награда победницима конкурса (Свечана сала Старог суда), наставнику *Миливоју Трнавцу* уручена медаља "Милутин Бојић" за допринос неговању традиција ослободилачких ратова Србије.

18. децембар 1997.

Сѝтодегесетћогодишњица Вукове ѝбеге. - Драмско-рецитаторска секција (ментор проф. *Софка Раѝољчић*), хор (*Раѝиша Јовановић*, наст. музичке културе) и плесна група млађих разреда (*Сања Анѝонијевић* и *Душанка Грујић*, учитељице) приредили су, према мотивима из песама Бранка Радичевића, музичко-сценски колаж "Аој, ганче, ала си ми бео". Тако је обележена 150-годишњица победе Вукове језичке и правописне реформе и објављивања збирке песама младог Бранка Радичевића на народном језику и Вуковим правописом.

Плесна ѝрупа млађих разреда - Завршна сцена колажа "Аој, ганче, ала си ми бео"

✦ Прво међушколско *шакмичење* лиѝтераца

ДА СИ СА НАМА ОВОГА МАЈА

Крепке су радости наше. Свака је лепа реч радост и сваки је младалачки осмех цвет у девојачкој коси. Такви смо ми основци - сви исти, и опет довољно различити, поколе-

ња зањихана у колевци будућих дана, међу плодносим њивама завичаја, одбрањена од слутње и стрепње, одведена од блиске нам чежње. Зато смо и овог маја са тобом, Десанка, у топлини песничког загрљаја, научени да живимо и да никада не кажемо: "Младост је прошла."

Ти си нам рекла да не смемо, и да не можемо, заборавити дела предака. И зато си нам звезда водиља кроз време. Дуговечна је песма која нас је одржала. И зато смо и ми песници - заљубљеници у природу и сунчев сјај.

Стихови који шуме нам на сваком листу храста, одзвањају са планина Србије и миришу у свитањима шумадијских зора. Са тобом стремимо звездама...

Па ипак, недостајеш нам. Јер, да си са нама овога маја, имала би још много шта да кажеш српском роду. Неки су већ заборавили оно што не би смели.

Потребна нам је твоја песма, подстицај за спомен на устанак, прекор издајнику и оном што призива међаву на бранковинском вису. Потребна је молитва за Србе и прича о сиротој кудељници.

Да си са нама, видела би има ли среће у славујевом гнезду, разумемо ли немушти језик, зашто рушимо светињу храста и докле је мравље царство. Можда би са нама села у ђачке клупе и радовала се нашем детињству. А ми бисмо ти, зато што си жалила човека и што си живела за детињство, поклањали само нама знане месечине над воћњацима, ноћи у завичају и маслачке измиловане бранковинским јутрима.

Опет је мај. Све нас сећа на твоја дружења са сунцем, на зоре вечите девојчице. Са нама си, Десанка, свакога јутра и вечери. Зато, понесени осећањима љубави и поштовања, певамо:

*"Цветином ливадам шрчимо боси,
Опијени сунцем сневамо,
Десанкино име моја школа носи,
У њој срећни певамо."*

Снежана Михајловић, VIII/2

Прва награда

Посматрам Те сваки дан у холу своје школе. Твоје наборано старачко лице, уста у благом осмеху и поглед изгубљен у даљини.

Била сам дете, као и Ти на рану пролећну налик лаку, а сада, ето, петнаест ми је година, драга моја песникињо, и немам више времена за играчке. А детињство ме мами тихим језиком чежње незаборавних усмена. Као да нисам успела да кажем све што је било потребно. Али, Ти си ме учила: иза сваког остане недоречена реч; немамо времена за богове туђе, јер ни своје нисмо пронашли.

Ех, да си са нама! Помагала би нам да откривамо шта крије у себи роса сјајна, брали бисмо зреле цветове маслачка, а Ти би нам причала Крваву бајку и подсећала нас на бранковинске сељаци.

Свирај месече, позови да дођу у игру стене, стрњике и воћњаци. Поздрави моју Десанку. Реци јој... Реци јој да је она незаборавни драгуљ, који ће вечно сијати у нашим срцима. Сада је пролеће. На врбама расту свирале и деца их беру. Поља одјекују од веселих пролећних звукова. Цвете расте у букетима, а латице њихове и јутра миришу на цветне вртове.

Нема бића, и нема појаве о којој ниси певала, али нови мај би Ти донео нове инспирације. Држим у руци бокор јагорчевине с кореном ишчупан. Сећам се, певала си и о њему. Говорила си да ниси Бог, а да је само Бог моћан толико да прашта. Али, Ти си нежно, женствено биће коме није потребна **утеха за стрепњу**. Ти немаш грехове.

Било би дивно заједно са Тобом прославити **16. маја 1997.** Твој 99. рођендан Велика торта са 99 свећица; свака би казивала своју причу, различиту од осталих. Онда бисмо ми ђаци рецитовали и певали **Твоје песме...**

Волела бих да могу поново да чујем Твој треперави глас. Волела бих да Те поново видим како разговараш са веверицом и лептирима, како кориш отровне пулошке кукурека, како се клањаш поносној љубичици. Волела бих да и Ти видиш и чујеш како заљубљене дамице рецитују Твоју Стрепљу и Опмену. Волела бих...

Твоје је срце умело да воли и да прашта. Куда прођу цар и царица, тим путем сме проћи и властелин и себар. А путем славним којим си Ти ишла, могу само најиздржљивији и најхрабрији. Пут којим си отишла имао је раскршће. Изабрала си онај што води у вечну славу. Зато ћемо Те увек волети и памтити. Никада нећеш пасти у заборав.

Славићемо и овога маја Твој рођендан. Иако те више нема, бићеш и ти међу нама.

Друга награда

Ивана Весковић, VIII

Ликовни прилог - Милица Савић, VI-3

* Конкурс Оѝшѝнскоѝ одбора СУБНОР-а

НЕГОВАЊЕ СЛОБОДАРСКИХ ТРАДИЦИЈА

У циљу неговања слободарских традиција и васпитавања младих нараштаја у том духу, Општински одбор СУБНОР-а спровео је, од 3. октобра до 3. новембра ове године наградни литерарни конкурс за средњошколце и ученике VII и VIII разреда основних школа са подручја општине. Конкурс је био посвећен 56-годишњици спаљивања Горњег Милановца од стране фашистичког окупатора (15. октобар 1941), а теме су гласиле: (1) *Не можемо заборавити спаљени Милановац и борбу Таковаца против суровог окупатора*, (2) *Не заборавимо наш брѝаг у пламену, а памѝтимо феникс из коѝа је никао и* (3) *Згажено, спаљено срце Таковског краја*.

На конкурс је приспело 50 радова: 43 из основних школа (ОШ "Д. Максимовић" - 18; ОШ "М. Настасијевић" - 16; ОШ "Свети Сава" - 7; ОШ "Таковски партизански батаљон" - 1; ОШ Таково - 1) и 7 из Гимназије "Таковски устанак".

На пригодну свечаности (16. децембра, у Свечаној сали Старог суда) учеснике конкурса поздравио је *Дражмир Марушић*, председник СО и подсетио их на слободарске традиције народа овога краја. Потом су уручене награде. Једногласном одлуком оцењивачке комисије (*Миодраг Ристић*, *Цана Павловић*, *Зора Марковић* и *Горан Пауновић*), у категорији основаца, награђени су: *Мирослав Миловић*, VII-2, ОШ "МН" (прва награда - 500 динара); *Томо Сѝанковић*, VIII,

ОШ "СС" (друга награда - 300 динара); *Бојана Пискулић*, VII-2, ОШ "ДМ" (трећа награда - 200 динара). У конкуренцији средњошколца награђени су гимназијалци *Бојан Бојовић*, I-2 (500 динара); *Ана Раковић*, I-2 (300); *Санѝра Даниловић*, III-1 (200).

Вредним књигама награђена су још 23 учесника конкурса: *Јелена Јаковљевић* (III-1) Гимназија; *Милан Мирковић* (VIII-5) - ОШ "ТПБ"; *Невена Јаковић* (VIII-3), *Милица Танасковић* (VII-2), *Наѝталија Савовић* (VII-4), *Марија Вељић* (VIII-3), *Владимир Вујанац* (VIII-1), *Љубомир Терзић* (VIII-1), *Миланка Тришић* (VII-4), *Мила Јовановић* (VIII-5), *Ивана Павловић* (VII-5) - из ОШ "МН"; *Марија Павловић* (VII-4), *Ана Раковић* (VII-3), *Јелена Димитријевић* (VII-4) - из ОШ "СС"; *Бојана Пеѝровић* (VII-2), *Александар Сѝојановић* (VII-2), *Владимир Ликић* (VII-1), *Снежана Јелић* (VII-1), *Слободанка Шѝрбац* (VI-1), *Биљана Сѝалевић* (VII-1), *Јасмина Мићовић* (VII-2), *Јована Милованић* (VII-1) - из ОШ "ДМ"; *Весна Сѝефановић* (VIII-1) - Таково.

Сви учесници конкурса (њих 50) и њихови наставници награђени су једнодневним излетом у Београд. Том приликом биће гости РО СУБНОР-а Србије и посетити више културно-историјских споменика нашег главног града.

М.Т. насѝавник

НЕ СМЕМО ЗАБОРАВИТИ СПАЉЕНИ МИЛАНОВАЦ...

Била је година 1941. У мрачној ноћи лавез своских паса меша се са ретким путѝцима. Напетост и неизвесност. Немачка чизма клопара и у таковском крају. Рудником одзвања пуцѝава. Одјекују експлозије. Усправља се таковски крај; голорук, али са срцем јачим од челика, супротставља се окупатору.

Под Рудником је град. У њему као река извире смрт. Ту су мрски немачки војници. Сеју страх и смрт.

Дечурлија, која се некада на улици играла рата, сада са страхом преживљава све то у стварности. Гледају голишави малишани ту игру смрти. О, зашто ли смо то криви? Можда само зато што смо Срби. Зашто у пожару беспомоћно горе куће, некада топла огњишта добрих домаћина?

Зашто горе зној, труд, жуљевите руке... Све је уништено у пламену. Река суза гуши Таковце, док у њиховим очима горе драге слике домова. Али отпор Таковаца суровом окупатору није имао граница. Гинули су најбољи синови у неравноправној борби са Немцима. Позвани да се суоче са опасношћу, из свег срца желели су да одбране оно што им припада. Сваког тренутка гледали су смрти у очи, јер сами Немци значили су смрт, али нису поклекли...

... Колоне Таковаца нестају у даљини са погледом на Рудник. Рат им је ускратио срећу и задовољство. Док су одлазили, носили су у себи згажено и спаљено срце таковског краја. Зато је њихова борба против суровог окупатора била величанствена.

Ево година је 1997. Много шта се дешава и понавља. Не смемо заборави-

ти спаљени Милановац 1941. ни борбу Таковаца против суровог окупатора.

(Трећа награда)

Бојана Пискулић, VII-2
ОШ "Десанка Максимовић"

НЕ ЗАБОРАВИМО НАШ
ГРАД У ПЛАМЕНУ...

Октобар и мирис прошлости у ваздуху. Још једно сећање на историју која је ударила топовима, авионима и непријатељском мржњом на врата мога града. Још једно сведочанство како се све руши и почиње из почетка.

То је мој град. Символ непролазности и вечности. Бели лабуд на зеленом пољима. Умивен планинским ваздухом, богато одевен снеговима и лишћем, чешљан ветровима и кишом, буђен раним косим сунцем и успављиван песмом са пропланака.

А оног давног ратног октобра немачка чизма је згазила мој град. Немоћан народ је јецао док су огњишта горела. На све стране осећао се мирис паљевина и безнађа. Нестала је идилна мале шумадијске чаршије. Замро је звук фрула и песма са пропланака. Изгорели су многи снови, стари албуми, успомене, куће дедова-неимара, али није узгорео пркос, вера и понос.

Снагом наде и вере кренули су наши дедови и прадедови у нове победе и саградиле поново своју чаршију и свили своја огњишта. Данас је то наш Милановац, зарђен рудничким горама, поносан и пркосан.

Мој град је прича за себе и непоновљива искра живота. Сваки октобар доноси поново са собом мирис прошлости који нам не да да заборавимо Милановац у пламену и који нас подсећа да памтимо феникса из кога је никао.

(Прва награда)

Мирослав Миловић, VII-2
ОШ "Момчило Настасијевић"

ЗГАЖЕНО, СПАЉЕНО СРЦЕ
ТАКОВСКОГ КРАЈА

Тог злокобног јутра у свитање само, будне седе старце пушкарање прену, запалише Немци срце нашег краја, гори историја, сва у истом трену.

Гимназија наша, понос нашег града, из које изађе много мудрих глава, ко кула од карата отпоче да пада, Милановац поче мртвим сном да спава.

На згаришту куће једно дете плаче, згазили су Немци понос Таковаца; ту не горе само куће и дућани, него гори срце и у плач све баца.

Док са Рапај брда Немци нападају, друга јединица купи становнике, све снажне младиће, па и седе старце што су можда могли ићи у војнике.

Бежи пуста нејач, јад и чемер сами, и проклињу Немце док беже из ватре, та, још јуче су се уз звуке фрулице веселили негде испод неке шатре.

Руше нам и цркву, симбол вере тврде у јединог Бога што све ово гледа; свештеници беже с иконом у руци, трче ка колони у којој је беда.

Пламен се шири дуж целога града кроз који тече једна мала река, која сад шуми, као да говори:
- О, Деспотовице, зар и то дочека?!

Нема виолине старога Цигана, што тера облаке изнад Циганмале, и њега су Немци с гнушањем стрељали, ко што су и његове рођаке остале.

На шеталишту сада никога нема, осим понеког немачког војника који ко да не зна како ће да прође кад у кошницу пуну пчела дирка.

Ускоро ће опет нашим лепим градом, лепим иако је спаљен до темеља, заиграти коло и певаће земља под ногама њених ослободитеља.

(Друга награда)

Томо Сѝанковић, VIII
ОШ "Свети Сава"

ДА САМ ЧАРОБЊАК

Често сам замишљала себе као чаробњака. У рукама бих држала чаробни штап. Њим бих решавала неправде и проблеме. Учинила бих да се врати осмех на лица онима који су несрећни.

Догодила ми се мала незгода. Брат ми је положио касету на којој је прича Себични џин. Била је то лепа прича о томе како дечји осмех може да омекша и најтврђе срце. Ту касету бих радо поправила својим чаробним штапом.

ЈЕСЕН У ШУМИ

Јесен се нечујно увукла у шуму и подарила јој жуту боју. Дрвеће је скинуло зелено и обукло златножута рухо. Суво лишће слаже се по земљи и прави мекани ћилим.

Сунца више нема, само се по који зрачак пробије кроз облаке. Небом плове тмурни облаци из којих лију крупне капи кише. Цвркул птица се све ређе чује. Оне одлазе на југ, у топлије крајеве. Ни цвећа више нема. Веверица скакућући спрема зимницу.

У шуми је све постало другачије. Јесен зна да буде лепа, али и тужна.

Тамара Рагојичић, III-3

ПОЗНА ЈЕСЕН

(I)

Јесен је већ увелико одмакла. Прошли су лепо и сунчани дани, а небо су прекрили тмурни облаци.

Скоро сваки дан је хладан, кишовит и магловит. Киша крупним капима лупа о прозор и кваси све око себе. На улицама се стварају барице и поточићи који се уливају у реку. Свуда је тишина. Само се чује фијук ветра који снажно дува, чисти улице и њише оголене гране. Понекад се зачује тужни цвркул ретких и прозоблих птица.

Ни деце нема више напољу. Само једно чобанче на оближњој ливади чува овце и греје промрзле руке на разбукталој ватри.

Иван Миланковић, III-1

(II)

Стигла је позна јесен. Небо су прекрили тмурни облаци. Освићу хладна и магловита јутра.

Оголене гране дрвећа тужно цвиле под налетима снажног и хладног ветра.

Фијуче ветар, лута шумом и игра се жутим лишћем. Стиже и на градске улице, чисти их и чешља косу несташних девојчица.

Досадна киша сипи сваки дан. Ношене ветром, крупне капи кише сливају се низ прозорска окна и добију по крововима кућа. Пролазници под разнобојним кишобранима журе влажним улицама.

Птице селице одавно су одлетеле на југ. Само још понека врана слети на мокру голу грану, гракне два-три пута и нестане.

Сунце само за кратко провири иза тмурних облака. Студен у ваздуху најављује скори долазак зиме.

Стефан Мијаиловић, III-1

Али моја незгода је мала у односу на неку другу децу. Свима бих чаробним штапом створила добре маме и тате и после ручка подарила по парче чоколаде. Сви би имали топле домове, плишаног мецу с којим би се играли и спавали, по једне фармерице и најк патике.

Јелена Живковић, III-2

ВОЛИМ ЈЕСЕН

Јесен се ближи крају,
Падају хладне кише,
Љубави нове се рађају,
Ја јесен волим највише.

Ветро ми је лице,
Срећна сам, дружарице:
Падају јесење кише,
Лећа нема више!

Маја Миловановић, II-1

ОКТОБАР

Октобарски куцнуо је час,
Природу поглашио,
Све је лепо око нас.

Пшчицама мио злас,
Свишла јесен рана
Њодовима начичкана.

Бојан Илић, II-1

ЈЕСЕН

Миришу њодови у мени,
а обало лишће не зелени.
У њошоку огледа се зрана,
Њоносна је јесен рана,
Њровлачи се кроз зусио зрање,
свуда се чује њено шумињање.

Маја Ширбац, IV-2

ЈЕСЕН

Кад злашна јесен дође
и жуто лишће оидгне са зрана,
баке унуцима доносе зрожђе,
а деке љуно, љуно банана.

А кад хладни ветар зафијуче
и први снег донесе радосици,
баке унуцима љешу прслуке,
а деке причају приче из младосици.

Бојан Милановић, III-3

ЗАЛАЗАК СУНЦА

Било је шест сати. Завршила сам домаће задатке и пошла у природу.

Сунце је личило на румену јабуку која је залазила иза брда. Ја сам седела у зеленој ливади која је била пуна разних цветића и гледала залазак сунца...

На небу су лепршале звезде. У близини је био поточић који је нечујно жуборио. Изнад поточића стајало је једно расцветано дрво препуно птица које певају у спаванку.

Природа је убрзо заспала.

Дуго сам посматрала тај дивни пејзаж. Занесена његовом лепотом заборавила сам да се вратим кући. Тек када сам у близини угледала прве вечерње сијалице, пошла сам кући јер је сунце већ одавно отишло у наручје планине да спава.

Ивана Гмировић, VII-5
Грделица

НА ЛИВАДИ

На ливади поред реке,
Играле се мале секе.
Трчале су лево десно,
На ливади није шесно.

Цвеће брале мирисале,
Чисти ваздух удисале.
Играле се све до мрака,
Чувала их њина бака.

Рисша Ковачевић, III
Заскок - Урошевац

СВАКОГА ДАНА

Свакога дана кад из школе дођем,
својој мајци донесем љо неку љешцицу
и шако је љуно обрадујем,
а и мени је осмех на лицу

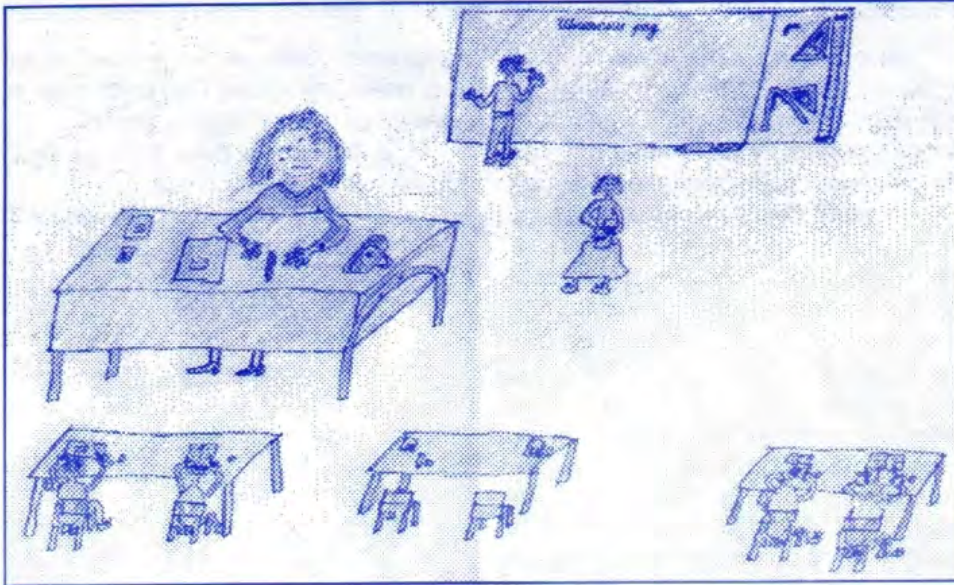
Свакога дана све више учим
и љажљиво слушам свога учишела,
кад одрасшем да љосшанем неко,
шо је моја највећа жеља

Свакога дана љо нешто ново научим
из природе и језика,
све предмете волим и обожавам,
али ми је најдража машемашика.

Даница Филић, II
Љабљане

ПОЛАЗАК У ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Лето је на измаку. Приближава се нова школска година. Десетак последњих дана провео сам у обнављању градива трећег и припреми књига и прибора за четврти разред.

Најзад, освануо је и дуго очекивани дан - први септембар. Пробудио сам се пре него што је сат зазвонио. Био сам узбуђен и нисам могао да спавам.

Устао сам и припремио се за полазак у школу. Време је споро пролазило.

Минуту су били дуги као сати. Коначно, кренуо сам. Желећи да што пре стигнем, ишао сам брзо. Успут сам сустигао неколико другова. Био сам пресрећан што смо опет заједно. Стигавши близу школе, приметили смо још много деце. Школа нам је личила на огромни мравињак према коме је журила река мрва.

МОЈА БАКА

Бака ми је веома драга. Са њом се виђам сваког летњег распуста.

Када одем к њој, она се претвара да је здрава, али ја знам да своју тугу крије од мене. На њеним црним очима некада се појаве сузе.

Она је високог раста. Када седнемо на траву, она скине мараму и расплете две дуге, седе кике. Некада ми прича о својој тешкој прошлости. То ме растужи, али бака ми каже да на то не мислим јер је то било веома давно. После тога почнемо да причамо о лепим тренуцима.

Бака и ја се волимо.

Марија Нишавић, IV-1

ВЕТАР

Здраво! Ја сам Северац. Некада се наљутио и направим велику штету. Био сам на другој страни планете да затворим врата зими. Дошао сам овде да је заједно дочекамо.

Носићу вам жуто лишће испред ногу и учити га да у златним хаљинама игра валцер. Лагано ћу девојчицама мрсити косу. Носићу пахуље снега и штипкати децу за ружене образе. Са вама ћу провести хладну зиму, некад скривен дубоко у планини. Дружићемо се све до пролећа, а онда ћу спаковати кофере. Замениће ме мој млађи брат Развигорац. Он ће вам представити пролеће и показати вам његове лепоте.

Време брзо пролази. Ето мене поново са првим пахуљицама. До тада здраво!

Маријана Стефановић, IV-1

ЛУБЕНИЦА

Једног летњег поподнева тата је донео велику лубеницу. Мало касније дошао је мој друг Срђан да се играмо. Мама је исекла лубеницу, а он и ја смо је јели док нам се слатки сок сливао низ браду и руке.

Када је Срђан отишао кући, осећао сам задовољство што имам друга са којим се играм, са којим се радујем и са којим сам поделио лубеницу.

Владимир Бугеша, II-1

Корак по корак и стигли смо у школско двориште. Свуда наоколо чула се граја раздрагане деце. Пристигало је и остало друштво из одељења: Владимир, Нада, Славко, Милан... Чини ми се да никада нисам био срећнији.

Убрзо је зазвонило школско звоно. Улазећи у ходник школе, угледао сам учитељицу. Срце ми је јако залупало. Схватио сам колико ми је недостајала. Почео сам да се присећам наше игре, учења, шала...

Био сам поносан на своју дивну учитељицу, другове и другарице из одељења.

Милош Бркушанин, IV-2

НАЈДРАЖА ИГРАЧКА

Од свих играчака највише волим меда. Добила сам га од куме пре седам година.

Мој меда има лепе црне очи и мекану бундицу. Носићу му је прџаст, а поглед мио.

Он ми је као друг. Са њим се радујем и тугујем. Поверила сам му многе тајне. У његовом срцу оне остају закључане.

Лепо је кад имаш неког кога волиш и са њим делиш кревет, а он те не гура. Чак ми не тражи бомбоне ни чоколаде. Он ми значи нешто више од обичне плишане играчке.

Ана Јоцовић, II-2

ЛИСТИЋИ

Први листић Пао,

Ћорко зајлакао.

Друђи листић сѝиже,

и он сузе ниже.

Ни шрећем не би лако,

и он се расѝлако.

Како су сѝизали,

сви су сузе низали.

Сад и ѝесма ѝлаче,

хладно је, веѝар гува јаче.

Саша Јовановић, IV-2

ВЕТАР

Ја сам силан веѝар, људи,
немојте да вас шо чуђи!

Дошао сам из галека,
мнођо вас ме чека.

Јурићу кроз ѝределе ѝлаве
и дизаћу вам кађе с ѝлаве!

Јован Стефановић, IV-1

ЉУБАВ УВЕК ПОБЕЂУЈЕ

Рођена сам у породици у којој је одувек негована љубав и пажња. Окружена топлином, мислила сам да људи не могу бити зли и да је цео свет као једна процвала башта пуна мириса и лепоте.

Постајући старија, све сам више схватала истину о животу. Приметила сам да има оних који су за мржњу, а не за љубав. Због те мржње и нетрпељивости долази до ратова у којима страда и много деце, која нису никоме ни крива ни дужна.

Само миром и правом љубављу се може победити зло, неправда и мржња која нас окружује. Кад би одрасли бар мало завили у дечија весела и радосна срца, пуна искрености и љубави, цео свет би био другачији.

Надам се да ће људи схватити шта значи љубав и да ће нам бити добро ако се волимо и поштујемо. Љубав има огромну моћ и волела бих да то многи схвате што пре.

Мржњом се не може ништа постићи, али зато љубав увек побеђује.

Алмира Мурић, VIII-2
Косовска Митровица

ЖЕЛИМ...

Желим да се чује до мора:

Ја хоћу да имам слободу љовора,
И да ѝиѝтам све шѝто ме мучи данима;
Хоћу одђовор на све шѝто ме занима.

Хоћу да кажем у лице

Ко је крив, а ко ѝрав.

Ја не волим смиѝалице

И имам ѝправо на сѝвав.

Ја нисам ѝеро од кређе

Па да веѝрови са мном млаѝе.

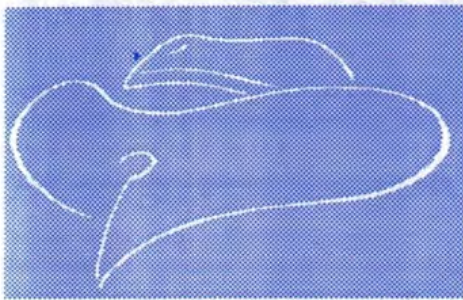
Желим да шѝтошѝта друђачије буде

И да ме одрасли озбиљно схваѝе!

Марија Шѝрбац, VII-4
Футог

ДРАГА ОСОБА ИЗ СУСЕДСТВА

ЉУБАВ

Једнога дана две су се кике гараве такле неког изгубљеног плавог чуперка.

Истог дана, негде далеко одатле, два образа црвена попут јабуке, додирнула су се у игри. И два образа постала су врела, као жеравице.

Од онда, две су се кике често сретале са чуперком плавим и образи румени су се непрестано љубили.

У другом крају света два бела јоргована заиграла су загрљена, ношена лудим ветром и још дуго су играла тако.

На том истом путу ветар се заљубио у један шарени шешир, замолио га за плес и у дворани, међу трешњама, заиграли су свој први танго.

Негде даље два су се птичија крила случајно додирнула и од тога часа заједно су летела, једно уз друго.

На обали реке, усред ноћи, испод дугачког плашта неба звезданог, седело је двоје: девојчица у хаљиници белој од свиле и дечак у подераним панталонама. Држали су се снажно за руке и, негде око поноћи, загрлили се тихо, да их нико не види и не чује.

И после толико година, покрај усана модрих остао је до данас урезан траг тог првог пољупца.

Александра Сѝанојевић, VII-2
Зајечар

МОЈ ГРАД ПРИЗРЕН

У подножју Шаре на реци Бисѝрици, просѝири се ѓрадић ко на некој слици.

Пун је сѝарих кућа, разних сѝоменика, међу њима сѝоменик Душана силника.

Пун је дивних џамија из времена давних, прелепих цркава још веома славних.

А у самом центру, у сред Шадрвана, подигнућ је сѝоменик Силнога Душана.

Изнад самог ѓрада и дивнога краја сѝоји сѝара шврђава, прелепа Каљаја.

Амела Бајра, VIII-1
Љубижда - Призрен

Свакога јутра, када идем по хлеб и млеко, ја у даљини угледам то љупко лице баке Косаре. Седе и дуге власи прекривају јој румене образе. Из очију јој зраче топлина и љубав према деци. Откако памтим, та рука, храпава као церово кора, тапшала ме по глави. Веома је брижна и добронамерна. Када прелазим улицу, опомене ме да гледам на обе стране.

Син и кћерка су јој у Немачкој, па живи сама. Када је посетим, њеној срећи нема краја. Увек се труди да њени колачи буду што лепши и укуснији. Боже, каква је то жена! Ради и дању и ноћу и никада се не умори - као да јој је двадесет година, а не седамдесет четири.

Бака Косара је упућена у све што се збива у суседству; зна све у детаље тачно. Има и моћ да гледа у

будућност. Свакоме ко је отишао од ње, погодила је све. Сви јој се диве и указују јој пажњу када је сретну.

И ја ћу према баки Косари увек гајити велико поштовање.

Сѝанко Илинчић, V-3

ВЕТАР

*Веѝрић ѝирка,
скида лишће са ѓрана,
шаѝаѝом најављује:
"Сѝиже јесен рана!"*

*Брз је као муња,
свуда се шуња,
ѓира ѓране ѓоле,
лишће леѝи ѓоре-ѓоле.*

Биљана Вукашиновић, V-2

ЗИМА

*Дошла нам је зима,
свуда снега има.
Ручице нам зебу мале,
са зимом нема шале.*

*Журе деца на све сѝране,
леѝе ѓрудве разѓрагане.
Са брежуљка Снешко Ѓази
гецу на белој сѝази.*

*А ѓахуље снежне ѓагају,
геца им се раѓују:
доноси нам дарове,
навлачимо шалове.*

Немања Живковић, V-3

Ликовни ѝрилоѓ - Верица Виѓојевић, VI-3

❖ Легенда о имену села ГОРЊА И ДОЊА ВРБАВА

Горња Врбава је моје родно место. За њега ме везују многе успомене. То је кутак у који моје срце радо одлута. Уљуљкана у наручју реке Груже, Горња Врбава сместила се у подножју двеју планина - Јешевца и Рудника.

Моји преци давно су се доселили у долину реке Груже и настанили са њене леве и десне стране. На обалама реке расле су врбе. Претпоставља се да је село по врбама добило име. У горњем току Груже развила се Горња Врбава, а у доњем Доња Врбава. За време ратова насеље се ширило према планинама јер је народ бежао од непријатеља.

Доња Врбава данас заузима велику површину. Насеље има око двеста домаћинстава. Становништво се бави пољопривредом, али млади, у потрази за бољим животом, напуштају село.

Из године у годину живот се гаси и у Горњој и у Доњој Врбави. Све је мање седих старина који знају причу о врбама.

Александар Јоксић, V-1

Према казивању Добрице Неранѝића (Горња Врбава, 1921) записаном 1. окѝобра 1997.

НОВА ГОДИНА КУЦА НА ВРАТА

Ликовни прилоѝ - Невена Урошевић, V-3

Зима као рој белих пчела; зима као ледена графика по прозорима; зима као зимски распуст, као Нова година. Највише волим управо тај део зиме, када се градом рашире шарене тезге окићене лампионима, украсима, честиткама и балонима и када све блиста као на једној од тих честитки.

Људи постају све живљи, веселији. Свакодневне бриге као да су нестале из њихових душа и са њихових лица. Сви хрле да уз новогодишњу јелку, поклоне и славље пожеле својим најближима срећнију и богатију будућност.

Када се казальке коначно склопе и

означе последњу поноћ у овој години, пожелећу лепше и боље сутра свим људима овог света. Пожелећу родитељима да мање раде, а да више времена проведу са својом децом.

Пожелећу свим ђацима само добре оцене, а наставницима да следеће полугодиште почну на време, растерећени брига око плата и штрајка.

Пожелећу да беле пчеле лете око наших глава и да зимске чаролије донесу срећну будућност нама и нашој земљи.

Мина Вујовић, VI-3

ДРУГОВАЊЕ СА СИРЕНАМА

Дан је био другачији од свих других дана, био је посебан. Сунце је протирало своје бљештаве зраке преко мога тела. Ветар ми је мрсио кратку лепршаву косу. Мама, тата, брат и ја решили смо да се чамцем отиснемо на море и уживамо у његовим лепотама.

Изненада зачух прелепу песму. Скочих са чамца у воду и почех да роним.

Испред мене се створише прелепе сирене, које су певале о красотама мора и о морском краљу. Косе им беху од сувога злата, а реп од бисерних шкољки. Позвале су ме да им се придружим. Нисам могла да одолим оваквом искушењу. За тили час се моје мршаве и дуге ноге претворише у диван реп од бисерних шкољки. Коса ми постаде златна и веома дуга.

Поведоше ме да заједно откривамо тајне сињег мора.

Одвеле су ме на свадбу морскога рака Крабе. Славље је било скромно.

Присуствовали су само чланови младине и младожењине породице. Потом посетисмо и породилиште морских звезда, где сам упознала звезду Маријану. Она ми убрзо постаде веран пријатељ.

И све је било лепо док не угледах рониоце који су баш мене тражили. Пољубила сам Маријану и испловила на површину. У даљини сам видела чамац и у њему своју уплакану мајку. Допливах до ње и чврсто је загрлих. У том тренутку моја златна коса и реп од бисерних шкољки несташе.

Сања Ђоковић, VI-2

ШТА МЕ ТО БОЛИ

Што нешта је радост моја?
Што нешта је осмех с лица?
То је моје име криво
Ја сам, ево, избежлица.

Ја сам сада малена
И дечија ме игра буди,
Али моја млада душа
Још никако нема мира.

Као ђилице из свој звезда
Напустисмо кућу своју
Осећисмо страх и бегу,
Тешка болест, људи што је.

Лепо ми је у Србији
Где ме свако, ево, воли,
Али мене ипак нешто
У ѝрудима јако боли.

Таѝјана Дрча, V-1
Косовска Каменица

ВОЉЕНИ ГРАД

Сузе ти своје ђоклањам,
кораке ти дарујем своје,
вољени ѝраде!

И дане сам ти дала,
и ѝодине,
чѝрнаесѝ својих ѝодина,
и срце сам ти ѝретворила
у улице,
и руке сам ти ѝружила
у ѝроѝоаре,
вољени ѝраде!

Светла сам ѝвоја
у очи ѝретворила,

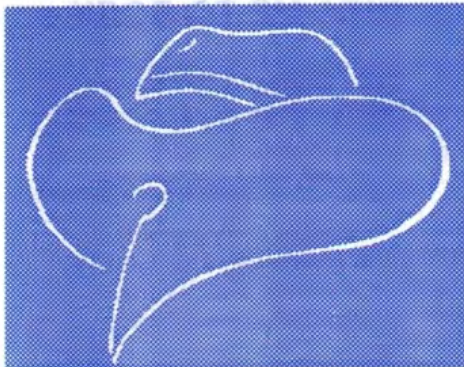
моје мисли у слободне ђилице ѝвоје.

Гледам те ђод свеѝиљкама
и осећам да у нама,
и у теби и у мени,
једно срце куца,
осећам да заједно живимо,
да у исто време корачамо
ѝвојим улицама,
и да се волимо,
вољени ѝраде!

Милица Вукојичић, VIII-2
Прибој

Награђена песма поводом ослобођења града Прибоја

ТАЈНА УЗ ОСМЕХ

Зажмури уз осмех,
уз поклоњене казальке сата,
и ја ћу знати, и ти ћеш знати,
да твоја тајна носи само мене.

И све ето остало је исто,
и променило се све.
А ја ћу знати, и ти ћеш знати
да нешто ново рађа се.

И улицом пустом
ветар ће певати.
А кишне капи по крову плесати.
А ја ћу знати, ти си ту.

И месец опет сијаће чудно,
и звезде сјајне сан ће плесати.
А ја ћу знати, и ти ћеш знати
да се десило нешто.

Ана Николић, VIII-1

КАД ПАДА ЗВЕЗДА

Кад пада звезда,
нечије око суза краси
- нечија се срећа гаси.

Кад пада звезда,
неко разочаран сузе лије
- вене цвет што ни цветао није.

Кад пада звезда,
рука таме отима сунчан дан
- неком умире најлепши сан.

Кад пада звезда,
неком љубав умире,
тужан је и остављен
- бисером ока пише споменар.

Милица Рагованчев, VII-1

СКИЦА ЗА АУТОПОРТРЕТ

Ата мала, неваљала. Ух! Знам, знам ко је. Виђам је често у граду, изгледа да воли библиотеку. Погледам је понекад изблиза, а она сва важна; плава коса лепрша јој на ветру. Лепа, висока па још воли два црна ока. Изгледа да је добар ђак, труди се. Мало је тврдоглава? Чини ти се. Само да је видиш. Права је домаћица. Какви су тек њени колачи! Прсте да полижеш.

Стварно! Па, зар ниси знао? Кажу: "Та ти је као маторка у обављању свих кућних послова." Тако треба, учити дете док је мање.

Школа јој не представља баш неки проблем, али може она боље. Ама, стани мало, човече! Па зар је њој разредни Миливоје Трнавац. Аха! Јој, чекај само док га видим. А зашто? Ништа, ништа, да му ја кажем... Јој, што је врућина. Гледај, гледај! Ено је! Јакна јој љубичасте боје. Иде са оном малом... Како се зваше? Јована. Е, јест Јована. Пошле су сигурно у град. Можда.

Да вам право кажем, та мала Снешка била је писац овог текста.

Снежана Јелић, VII-1

МОЈ ПРВИ УЧИТЕЉ

Од првог до четвртог разреда похађала сам Основну школу "Момчило Настасијевић". Учитељ који ме је проводио кроз те разреде и притом ми уливао знање, био је и мој први учитељ.

Његово име је Љубиша Антонијевић. То је врло млад учитељ, па је због тога имао разумевања за све ђаке. Он има црну косу, кестењасте очи из којих пламти топлина и нежност, беле зубе и танке усне са којих се оцртава осмех и чује мудра реч. Био је омиљени учитељ међу ђацима. Са сваким је знао да се нашали, да охрабри и подржи ђака у свему.

Учитељ нам је поверавао неке од својих тајни које смо ми чували. Били смо више пријатељи, него ђаци и учитељ. Неколико пута нас је водио на базен без знања других учитеља, што је била једна од наших тајни. После сваког завршеног разреда правили смо малу журку у којој је и учитељ учествовао.

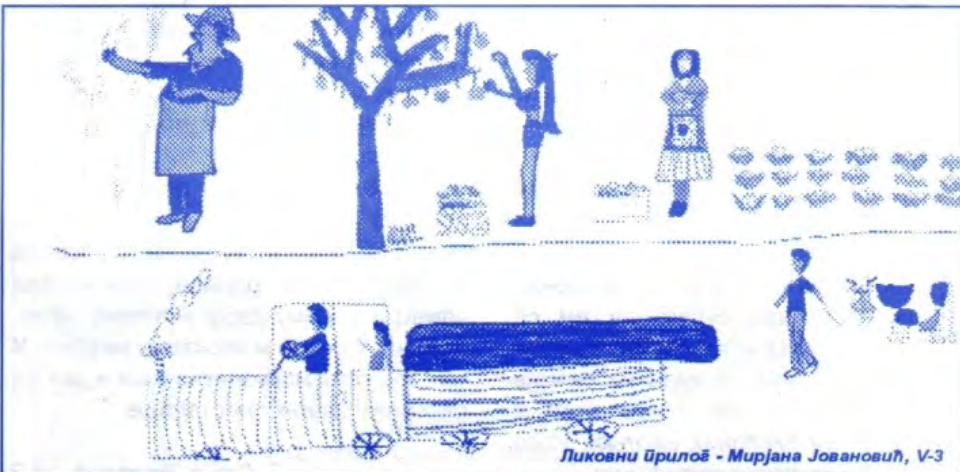
Знали смо када је учитељ тужан и нерасположен и трудили смо се да га тада развеселимо. Били смо мирни на часовима и пажљиво слушали предавање, што је наш учитељ ценио.

Други би често пожелели да се бар само један дан нађу на часу нашег учитеља и увере у његову доброту. Наравно, ми смо имали чиме да се хвалимо. Када се женио, прве званице смо, наравно, били ми, одељење ИВ-2 разреда. Недуго након венчања учитељ је добио сина. Често смо у мањим групама одлазили код учитеља и забављали се са његовим сином.

Након завршеног четвртог разреда са његовог лица јасно су се оцртале сузе у знак туге због растанка.

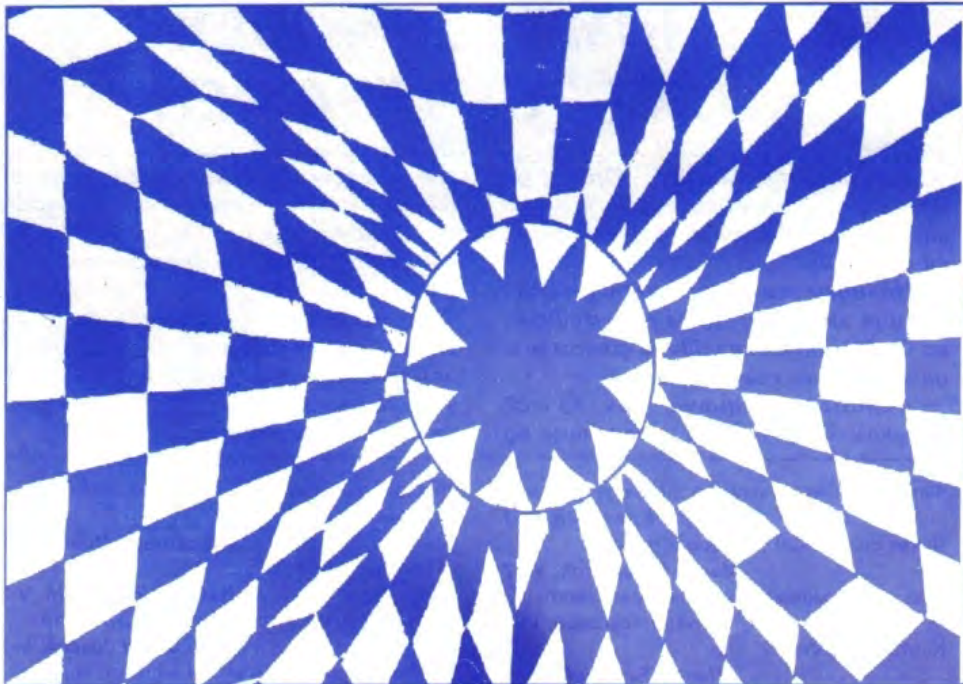
Био је то човек кога су сви ценили и који нас је испунио многим лепим успоменама.

Милена Поњавић, VII-2

Ликовни Прилоб - Мирјана Јовановић, V-3

СА КЊИГОМ НИКАДА НИСИ САМ

Ликовни ѝрилоѝ - Слађана Јанковић, VIII-1

Књига. Пожутеле странице исписане златним словима. Из књига стичемо нова знања. Књига мења мишљење и расположење читаоцу. Књига је љубав коју неко не жели, радост коју неки одбацују и туга која учи животу.

Волим да читам јер је свака прочитана књига један нови пријатељ. Она ме утеши кад сам тужна, развесели ме и забави. лепе песме и допле, искрене приче попуњавају празнине у нашим животима. Понека суза облије речи

и укваси страницу, замути вид, али разбистри мозак.

Са књигом у руци пропутујем по целом свету. Летим на крилима маште. Редови слова лете поред мене. Далеке земље, наизглед недоступне, а ја сам ипак у њима. Једним потезом руке, једним обртањем странице корачам по тлу Африке, Азије. Књига ме уводи у тајанствени свет нових сазнања. Она је богатство које треба чувати и поштовати.

Ивана Илић, VIII-2

УСПОМЕНЕ СА ЛЕТОВАЊА

И ове године сам са родитељима и братом, али овога пута и са баком, ишао на море. Пут је био напоран и дуг. После непрестане ноћне вожње, освежење-које нам је донело јутро на брзом трајекту, који сече таласе-добро нам је дошло.

Најзад стигосмо у Кумбор. То је једно лепо месташце на Црногорском Приморју. Кућа у којој смо одсели била је готово преко пута плаже. А плажа, та дивна мала пешчана плажа била је пуна шкољки које је избацивало море и, зачудо, није било оштрог камења које пробада стопала.

Први дан на морској обали био је најзбудљивији за све нас, а посебно

за моју баку. Она дуго није била на мору и за њу је био прави доживљај отиснути се из плићака у мало већу дубину.

И овог лета сам упознао много нових пријатеља. Од својих другара из Кумбора научио сам да роним далеко од обале и да вешто хватам морске јежеве. У таквом уживању време ми је брзо пролазило.

Петнаест дана је пролетело као сан. Пред нама је опет онај исти дуги пут до куће. Враћали смо се по дану, па сам збиља могао да уживам у лепотама предела поред којих смо промицали.

Вања Пејровић, VI-1

ЗА ПАМЋЕЊЕ И ПОШТОВАЊЕ

Живот је пролазан. Човек се роди, живи и умре, а за собом не оставља ништа. Оставља само трагове у душама оних који су га волели. Али не мора тако да буде. У свом животу може да учини или створи нешто по чему ће га памтити и наредне генерације или да измени оно што је до тада постојало.

Без сумње говорим о Вуку, који је, иако рођен пре два века, оставио траг у животу претходних, мојих, али и будућих генерација створивши основу наше писмености. Шта о њему рећи? Иако физички неугледан, без средстава за живот, успео је да победи све тешкоће и све непријатеље који су му стали на пут. Успео је да одоли свим невољама и неправдама и да створи дело коме нема равна.

Вук је заслужан за лакоћу читања и писања; заслужан за ускраћене муке српског народа који пише као што говори, а чита како је написано. Оставио је за собом загонетке, народне умстворине, новеле, анегдоте... Све оно што је употпунило наш дотадашњи језик и культуру. Оставио је жељу за стварање, вољу за стицање знања. Променио је АЗ у А, БУКИ у Б. Увео је гласове Ј и Х, да не би Јован био Ован нити хлеб леб. Све је то учинио за нас, за наредне генерације, за народ који је толико волео.

Данас, као ученица основне школе, читам Вукова дела и дивим се свему оном што је оставио за собом. Поносна сам на великана јер са разумевањем читам приче, знајући шта свака реч значи.

Срећна сам што знам порекло свог имена, као и имена својих другова и другарица. Захвална сам Вуку јер је забележио обичаје нашег народа тако да ће традиција омогућити да се култура српског народа трајно одржи.

Вук је пример за све генерације које долазе, пример како велике идеје дају снагу и полет човеку који се за њих бори, пример како велики човек у идеју не уноси само мисао већ и своје биће и даје тој идеји снагу и животворност и за будућа поколења.

Ивана Ђурић, VIII-2
Пожаревац

ПОУКЕ ИЗ КУЛТУРЕ ГОВОРА

МОЖЕ ЛИ ДАН ДОЛАЗИТИ У ШКОЛУ

(Бесмислена уѝошреба глаголскоѝ
ѝприлоѝа садашњегѝ)

Читајући ђачке задатке и слушајући како неки говоре, можемо сазнати понешто необично и нестварно. Да не бисте веровали на реч, ево реченица – преписаних из ђачких задатака – које то потврђују: *Долазећи у школу, дан је био сунчан; Шетајући парком, звезде су шрејериле на небу; Каква су знања сѝечена чишајући ову књиѝу.*

Не морате знати никаква правила, али ако ваш урођени језички осећај није помућен, никада нећете нешто овако рећи. Засигурно знате да у школу долазе ђаци (а не дан), да парком шетају пролазници (а не звезде), да ми читамо књигу (а не знања).

Да бисте схватили шта је погрешно у наведеним реченицама, треба да знате да се облици глаголског прилога садашњег (*долазећи, шетајући, чишајући*) увек односе на субјекат у реченици. Сагласно овоме, примери из ђачких задатака управо значе: *да је дан* (субјекат) *долазио у школу, да су звезде шетале парком, да су знања читала књиѝу.*

Какве бесмислице! Колико немарности према матерњем нам језику! Оно што се наведеним реченицама желело рећи, у духу нашег језика изказује се овако:

Каг сам долазио у школу, дан је био сунчан (или: *Долазећи у школи, уживао сам у сунчаном дану*); *Док сам шетао парком, звезде су шрејериле на небу* (*Шетајући парком, ѝосмашрао сам шрејерање звезда на небу*); *Каква су знања сѝечена чишањем ове књиѝе* (*Каква су знања сѝекли док су читали ову књиѝу, или: Каква су знања сѝекли чишајући ову књиѝу*).

II

О глаголском прилогу садашњем ваља знати још нешто.

(1) Уз именице он се може употребити и као прави придев (постаје трородан и добија промену по падежима: *свешлећи* метак, *свешлећа* ракета, *свешлеће* тело). Тада се њиме казује стална особина онога што је означено именицом уз коју стоји (*лешѝећи* тањир, *олакшавајуће* околности).

(2) Није, међутим, правилно да се глаголски прилог садашњи са прилогом испред себе као одредницом употреби уз именицу. Нису, дакле, у складу са књижевном нормом изрази типа: *Шренуѝно недосѝајућа средсѝва, савременије мислећи чишаоци и слично.*

Треба имати у виду да су у овим примерима облици придевљеног глаголског придева садашњег *недосѝајућа* и *мислећи* са прилозима тренутно и савременије, као одредницама испред себе, употребљени у функцији глагола. Отуда ови изрази правилно гласе: *средсѝва која шренуѝно недосѝају, чишаоци који савременије мисле.*

Миливоје Трнавац, насѝавник

Говори да ѝе уѝознам

ФЕНОМЕН ЈЕ ЧОВЕК КОЈИ ПРОУЧАВА ФЕН

Са разлогом се каже: "Причај да знам ко си": колико знаш, јеси ли васѝишан, умеш ли да мислиш, да ли си духовиѝ...

Чланови лиѝерарно-новинарске секције задужени су да ненамеѝли-во ѝишају друѝове ѝиша је феномен и да зайишу ѝихове одѝворе.

Феномен је, иначе, реч ѝрчкоѝ ѝорекла. Ту реч, као и изведенице од

ње - ѝридев феноменалан и ѝрилоѝ феноменално - часѝто можемо чуѝи и у нашем језику. Каже се: "То је феномен", "Иѝрао је феноменално" и слично - а мисли на неѝио ѝио ѝосѝиоји, наша чула ѝо оѝкривају, али се ѝаква особа, ѝојава или особина исѝољавају као неѝио ѝио није уобичајено или на начин који указује на неѝио изузеѝно.

- Феномен је човек који зна да рукује феном.
Дејан Крезовић, VI-1
- Човек састављен од фена и мена.
Ивана Пеѝровић, VII-2
- Онај кога не можеш надмаѝити у математици.
Бобан Томовић, VI-1
- Канта за смеће.
Павле Ђоловић, VII-1
- Човек који проучава фен.
Јелена Тешѝић, VI-1
- Фенолошка фаза.
Александар Јевѝовић, VII-1
- Чудна појава.
Вања Пеѝровић, VI-1
- Човек који има надмоћне силе.
Живорад Весковић, VIII-2
- Човек који може да подигне фиѝу.
Марија Илић, VII-1
- Дobar човек.
Бојана Крсѝић, VI-1
- Човек са коњском снагом.
Ђорђе Сѝојановић, V-3
- Феномен је имућан и фантастичан човек.
Крсѝина Царевић, V-2
- Феномен је неки страни часопис.
Биљана Вукашиновић, V-2
- Феномен је човек коме све иде од руке.
Сѝанко Илинчић, V-3
- Феномен је човек који зна да управља феном за косу.
Немања Ковачевић, V-3
- Феномен је добар човек.
Денис Ђосо и Никола Живаљевић, V-2
- Човек који феном суши косу.
Марина Раговић, V-3
- Човек који зна скоро све.
Наѝаша Вељовић, V-2
- Човек који има само мачку.
Михајло Мићовић, V-2
- Човек који може да запамти цео телефонски именик.
Боѝољуб Минућ, V-2
- Паметан човек.
Невена Јовановић, V-2
- Човек који зна шта ће бити у будућности.
Бојан Јоксић, V-2
- Феномен је човек који зна више од нормалних људи.
Александар Вуковић, V-2
- Феномен је феноменалан човек.
Бојана Пајовић, V-2
- Феномен је човек који феноменише феноменално.
Далибор Смиљанић, V-2
- Феномен је нека будала.
Владимир Глишовић, V-2
- Човек који пуши еф-дрину.
Никола Ликић, V-2
- Биће које је најбоље на свету.
Небојша Маѝић, V-2
- Феномен је наш наставник енглеског.
Небојша Сѝанојевић, V-2
- Човек који добро памти.
Иван Јанковић, V-2
- Човек који је измислио фен.
Карина Барѝоѝић, V-2
- Феномен је дестиписан човек са ограниченим мозгом.
Милош Кукољ, V-2
- Феномен је човек са два зуба.
Марко Јанковић, V-2
- Феномен је човек који уме да нахрани две гладне рибице.
- Особа која поједе вола, и то за предјело.
- Човек који никада није згазио мрва
Лазар Дебелноѝић, VIII-1

Питале и записале: *Снежана Јелић, VII-1, Ана Дебелноѝић, V-2, Ивана Ломић, V-3*

Ликовни ѝрилоѝ – Бојан Милановић, III-3

✱ Пушиѝи – га или не

ПУШЕЊЕ СКРАЋУЈЕ ЉУДСКИ ЖИВОТ ЗА ОКО ДВЕ ДЕЦЕНИЈЕ

Дуван садржи чак 6.800 отрова, али му произвођачи годојау прејараѝе ѝоѝуѝ радиоакѝивноѝ ѝолонијума 210, олова, сумѝора, анѝифриза...

✱ Пушење је болест зависности од чијих последица годишње у свету умире више од 3,5 милиона људи. Другим речима: цигарете на сваких 10 секунди однесу по један људски живот.

✱ Милиони људи болују од 28 неизлечивих болести, које настају као директна последица пушења - рака, инфаркта срца, хроничних болести плућа, чира на дванаестопалачном цреву и желуцу, док код жена пушење доводи до стерилитета, спонтаних побачаја и превремених порођаја.

✱ Хронично самовољно тровање пушача и свих који се налазе у њиховој околини (пасивно пушење) скраћује људски живот за око две деценије.

✱ Стручњаци Светске здравствене организације процењују да ће у наредне три деценије превремено умирати око 10 милиона пушача, и то око 70 одсто у неразвијеним и сиромашним земљама, у којима се не спроводе антипушачки програми.

✱ У Савезној Републици Југославији све је више младих који пуше и најалост навику за пушење стичу у све млађем узрасту. Такође, све је више угледних јавних личности - политичара, новинара, књижевника, уметника - које пуше и у том смислу не могу бити узор.

✱ Експерти Уједињених нација утврдили су да су Југословени успели да се попну на пето место по броју пушача у свету. Ако тако наставимо, за 15 до 17 година, у болницама неће бити места да би се примили сви оболели од карцинома, јер се

сваке године региструје 4.000 нових жрѝава ове опаке болести. У 35 одсто случајева крѝвац за то је цигарета.

✱ Научним истраживањима је утврђено да дувански дим садржи чак 6.800 отрова и какве све последице по

здравље носи. Реч је о цигаретама које производе и продају под контролом. Шта садрже шверцовани "никотински штапићи" може се само наслућивати.

✱ Да би обманули пушаче, произвођачи често у дуван додају избелѝивач (титан-диоксид). Тиме се подстиче лажно уверење да квалитетна цигарета при сагоревању мора имати бео пепео који

се не осипа. Кад се титан-диоксид загрева, ствара се један од бојних отрова диоксин. То је бојни отров који је у Бопалу, у Индији, однео на хиљаде живота када је експлодирала фабрика која га производи. Велики број људи тада је ослепео, остао без бубрега...

✱ Да би дуван добио жуту боју, у току ферментације додају му се препарати на бази сумпора. Да би добио "снагу", додају му се препарати на бази олова. То је она појава када ујутру пушачи осећају метални укус у устима јер су вече пре тога превише пушили.

✱ У узгајању крупнолисних сорти дувана (вирѝинија) користе се млевени минерали који садрже радиоактивни полонијум 210 и радиоактивно олово. Под дејством ових компоненти дуван напредује појачано и доброг је укуса. Пушењем таквог дувана уноси се у организам значајна доза радиоактивности и то алфа зрака. Они су веома густе и не продиру дубоко, али врше снажну јонизацију ткива, што је веома опасно. Две радиоактивне материје задржавају се у плућима и низ година после остављања дувана.

✱ Да би дуван одржао влажност, јер пушачи често имају обичај да стисну па лизну цигарету, додаје му се антифриз, а то је такође отров. Својевремено, Американци су у Италију и Француску вратили комплетну испоруку вина јер су у њему нашли антифриз. У дувану, пак, у једном килограму има 100.000 пута више антифриза него у једном литру вина.

✱ Отрова има још много. Каква је улога филтера?

Због густине влакана филтер отежава пролазак кисеоника и за 28 одсто повећава концентрацију отровног гаса угљен-моноксида. Људи који пуше цигарете са филтером чешће оболевају од можданог и срчаног удара.

Они који пуше цигарете без филтера чешће оболевају од тумора језика, усана, меког непца, једњака, плућа и бешике.

✱ Размислите о овим алармантним подацима. Јер, пушити или не пушити - лични је избор. Најбољи начин да се не изложите опасностима које доноси пушење јесте да не попушите прву цигарету.

Припремио: Милвоје Трнавац

✱ Шѝа је Сократѝ ѝисао о неѝслушној геѝи

ПРОТИВРЕЧЕ РОДИТЕЉИМА – МАЛТРЕТИРАЈУ УЧИТЕЉЕ

Жалбе родитеља на непослушну децу нису новијег датума, већ постоје откако је света и века. То се може закључити из једног записа са асирских каменних таблица из 2.800 године пре наше ере.

На асирској таблици било је записано: **"Држава све више ѝројага, миѝо и коруѝија су обична ѝојава, геѝа више не слушају родѝтеље, смак свеѝа очѝледно је близу"**.

Сократу се, пак, приписују ове речи: **"Деца су данас ѝоѝѝуно разуздана; ѝонашају се ружно и не ѝоѝѝују власѝ. Проѝиврече родѝтељима, брбљају ѝред ѝосѝима, халаѝљиво једу и малѝѝреѝирају своје учиѝтеље"**.

Да ли су се времена променила?

✱ Сѝорѝске вестѝ ГРАДСКА ПИОНИРСКА ЛИГА

У току новембра одржана су спортска такмичења у оквиру пионирске лиге све четири градске основне школе.

Сѝрељаѝѝво (1. новембар). - Представници наше школе (пионирке: Ана Лазовиѝ, Ана Милосављевиѝ, Бојана Вељиѝ; пионири: Саво Ковачевиѝ, Ненад Вукашиновиѝ, Владимир Симеуновиѝ) заузели друго место.

Мали фудбал. - Освојено друго место. Екипу су чинили: Драѝољуб Лазовиѝ, Бојан Томовиѝ, Саво Ковачевиѝ, Сѝефан Нешковиѝ, Владан Дубиѝ, Владимир Ликиѝ, Владимир Симеуновиѝ и Жељко Марковиѝ.

Кошарка (16. новембар). - Девојчице заузеле друго, а дечаѝи четврто место.

Одбојка (23. новембар). - Девојчице заузеле друго, а дечаѝи треће место.

ФУДБАЛСКИ ТУРНИР У ТАКОВУ

CITY освоѝо груѝо месѝо

На турниру у малом фудбалу (3. новембар, организатор ФК Србија из Такова) учествовале три екипе састављене од ученика наше школе.

Најуспешнија од њих била екипа CITY (Владимир Симеуновиѝ, Жељко Пераловиѝ, Александар Николиѝ, Бојан Јовановиѝ, Жељко Марковиѝ, Пеѝар Вучићевиѝ и Владимир Ликиѝ - ученици VII разреда) која је на путу до финала победила све ривале. У финалу је поражена од домаће Србије резултатом 3:1.

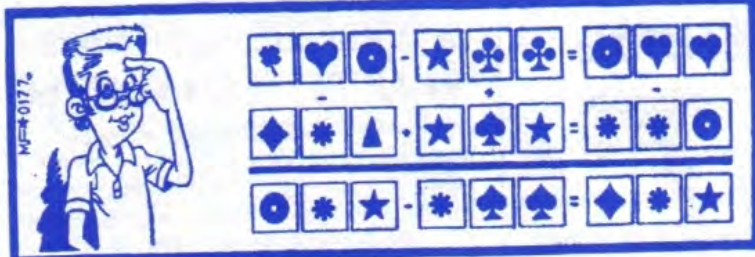
Наша друга екипа "Бели орлови" није имала значајнијих резултата, а ни "Наѝљени уличари" у кадетској конкуренцији.

За најбоље играча турнира проглашен је играч нашег CITY-ја Владимир Ликиѝ (VII-1), док је Владимир Симеуновиѝ (VII-2) у конкуренцији за најбоље голмана био други. **Бојан Јовановиѝ, VII-1**

Ликовни ѝрилоѝ - Бојана Тоѝиѝ, VI-1

ЗА РАЧУНЦИЈЕ

Покушајте да за пола сата решите ове једначине. Потребно је да исте симболе замените истим цифрама како бисте добили тачна решења водоравно и усправно.

Упишите решења:

- а) Разлика бројева ___ је ___
 б) Збир бројева ___ је ___
 в) Разлика бројева ___ је ___

Први ред усправно: ___ је ___

Други ред усправно: ___ је ___

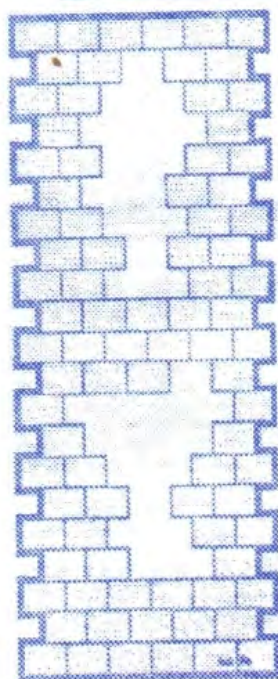
Трећи ред усправно: ___ је ___

Ако у одређеном времену не дођете до решења, дајемо вам "кључ": а) умањеник је број 765; б) други сабирак је број 106; в) разлика је број 231.

Можете ли уз помоћ "кључа" решити једначине за 10 минута?

ЦИГЛЕ

Колико цигала недостаје у овом порушеном зиду?

17	25	28	13	
		20		
4		22	18	6
12	15			
	1	5	27	7
10	9	24	29	
30	14	21	2	16
				26
3		19	23	8
		11		

БРОЈЕВИ

Имате ли око соколови? Уверите се лако. Ако за један минут пронађете и редом заокружите све бројеве од 1 до 30, можете се похвалити својим способностима.

ЛАПСУСИ (IV)

Овако се провеђравају усђа у одељењу VII-1...

- 1/37. Хуманизам је када пада киша па гране сунце.
ИПетар Вучићевић, час историје/
 2/38. Анри је био инвалид. (Анри IV био је неспособан да влада)
ИАлександар Јевђовић, час историје/
 3/39. Десанка Максимовић је рођена у Грабовици (Село код Горњег Милановца)
ИМарија Глишовић, час српског језика/
 4/40. Кад си причао, ћутао си.
ИМилеђа Пајовић, наставник математике/
 5/41. Крстализација је метода растављања смеђа. (Требало је: Крстализација...)
ИЖељко Марковић, час хемије/
 6/42. Метода растављања супстанце зове се МОНАЛИЗА (Требало је: анализа)
ИЈелена Крстић, час хемије/
 7/43. Депилација је метода растављања смеђа. (Требало је: дестилација)
ИНађица Јовановић, час хемије/
 8/44. Камиле су биљке које расту у пустињи.
ИАлександар Дабиђљевић, час географије/
 9/45. Бактерије имају корен.
ИАлександар Јевђовић, час географије/
 10/46. У буковој шуми доминантна врста су четинари.
ИЈелена Поњавић, час биологије/

... а овако у одељењу VI-3

- 11/47. Како се зове Хадова женска?
ИВладимир Јевђовић, час историје/
 12/48. Посејдон је измислио колаче "ледене коцке".
ИМван Милановић, час историје/
 13/49. Арабљани су се бавили номадским хриђђанством.
ИМирко Чивовић, час историје/
 14/50. Мом деди није ништа било, само је сломио руку.
ИДејан Николић, час српског језика/
 15/51. Шта каже Марко Краљевић пред крај песме?
 - Могу ли у ВЦ.
ИДејан Николић, час српског језика/
 16/52. Као два мала кепеца пошли смо у школу.
ИБратислав Лазовић, час српског језика/
 17/53. Андрић је написао роман Мост на ћуприји.
ИЈелена Лукић, час српског језика/
 18/54. Ко каже да нико не може да опстане у џунгли? Како може Тарзан?
ИВесна Сређеновић, час географије/
 19/55. Групу источних Словена чине ПОЛУРУСИ.
ИФилиј Бојовић, час географије/
 20/56. Усни отвор налази се у ждрелу.
ИВиолеђа Пеђровић, час биологије/
 21/57. Ко каже да не постоје два иста човека? А Иђњацио и Луис Давид?
ИМариана Шунђић, час ликовног/
 22/58. Господин и госпођа Аткинс стоје на прагу изнад своје куће.
ИМван Добричић, час енглеског језика/

Записале: *Биљана Сђалевић (VII-1), Виолеђа Сђевановић и Мирјана Елек (VI-3)*

Ври дешињсџва

Лист ученика ОШ "Десанка Максимовић" – 323000 Горњи Милановац
 Улица Милутина Тодоровића Жица 66 • Тел: 032/710-006 • Тел/факс: 032/725-374

Година III
 Број 5
 Децембар 1997.

Тираж 1.000 примерака

Директор
 Милета Мијаиловић
 Главни и одговорни уредник
 Миливоје Трнавац, наст.
 Ликовне радове одабрао
 Душан Лазаревић, наст.

Редакциони одбор ученика
 Јована Миловановић, VII-1
 Слободанка Штрбац, VII-1
 Ивана Ломић, V-3
 Немања Живковић, V-3
 Снежана Јелић, VII-1

Миђењем Министарства просвете Републике Србије – број: 413-00-139/97-01, од 20.VI 1997. године – лист испуњава услов за ослобађање од плаћања пореза на промет

Слог и штампа
 НИЦ "ДОСИТЕЈ" - Г.Милановац
 Тел/факс: 032/725-999, 713-208